Daşlara ömür bəxş edib

Heykəltaraş Akif Əsgərovun yaradıcılıq yolu

Onun müəllifi olduğu monumental heykəllər ölkəmizlə yanaşı, bir sıra xarici dövlətlərdə də ucaldılıb. O, həmçinin maraqlı dəzgah heykəltaraşlığı nümunələrinin müəllifidir. Əsərlərinin qəhrəmanları sırasında tanınmış mədəniyyət adamlarının, ictimai siyasi xadimlərin diqqəti cəlb edən bədii obrazlarını görmək olar. Bundan başqa, heykəltaraşın ömrü boyu sadiq qaldığı və sevə-sevə yaratdığı balerinaların surətləri gözdən yayınmır. Söhbət 85 illik yubileyi tamam olan Xalq rəssamı, tanınmış heykəltaraş Akif Əsgərovdan (1940-2023) gedir.

Akif İzzətulla oğlu Əsgərov Naxçıvan şəhərində anadan olmuşdur. Əvvəlcə Ə.Əzimzadə adına Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Texnikumunda, daha sonra isə İ.Repin adına indiki Sankt-Peterburq Boyakarlıq, Heykəltaraşlıq və Memarlıq İnstitutunda professor M.K.Anikuşinin sinfində ali təhsilini davam etdirmişdir. A.Əsgərov hələ tələbəlik illərində öz istedadı ilə fərqlənmişdir. Sənətkarın müəllifi olduğu "Su içərkən" adlı heykəltaraşlıq kompozisiyası 1978-ci ildə Rusiya Rəssamlıq Akademiyasının diplomu ilə mükafatlandırılmışdır. Bu, gənc heykəltaraşın istedadından xəbər verirdi. Onun əsərləri Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində, Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyasında, eləcə də digər xarici ölkələrin muzeylərində və şəxsi kolleksiyalarda saxlanılır. A.Əsgərov ölkəmizin Əməkdar incəsənət xadimi (2002), Xalq rəssamı (2018) fəxri adlarına və 2-ci dərəcəli "Əmək" ordeninə (2020) layiq görülmüşdür.

Tanınmış sənətkarın monumental heykəltaraşlıq əsərləri obrazın bədii ifadə həllinin ustalığı ilə diqqət çəkir. Heykəltaraşın belə işlərindən Bakı şəhərində yerləşən "Akademik Yusif Məmmədəliyevin heykəli" (tunc, qranit, 1998), "Vokal ifaçısı Bülbülün heykəli" (tunc, qranit, 2013), heykəltaraşın həmmüəllifliyi ilə Ulu Öndər Heydər Əliyevin heykəlləri ölkəmizin Bakı, Şamaxı, Xaçmaz, Quba, Balakən, Zaqatala şəhərlərində və Türkiyə, Gürcüstan (2004-2012-ci illər), "Xocalı" (2011, Berlin), "Dostluq" (2012, Qnezdo), Əlimərdan bəy Topçubaşovun Parisdə qəbirüstü abidəsi və başqaları nümunə gətirilə bilər. A.Əsgərovun bir sıra heykəl əsərləri Xalq rəssamı, professor Salxab Məmmədovun birgə həmmüəllifliyi ilə yaradılıb.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti olmuş akademik, kimya elminin zirvəsinə yüksələn Yusif Məmmədəliyevin heykəl abidəsində üz cizgilərinin ciddiliyi və obrazın statikliyi ilə, vokal ifaçısı, məşhur müğənni Bülbülün obrazı isə öz lirikliyi və emosional ifadəliliyi ilə diqqətimizi cəlb edir.

Akif Əsgərovun dəzgah heykəltaraşlığı əsərləri özünün bədii ifadə həlli və emosional təsir gücü ilə fərqlənir. Heykəltaraşın belə işlərindən "Avtoportret", "Məmməd Səid Ordubadi", "Hüseyn Cavid", "Bahar", "Özündən razı", "Yarıçılpaq", "Balerina", "Kompozisiya", "Model", "Fasilə" adlı əsərlərini qeyd etmək olar.

Heykəltaraşın süjetli dəzgah heykəltaraşlığı nümunələri maraqlı kompozisiya quruluşu və orijinal bədii həlli ilə yadda qalır. Bu sırada "Məhsəti məclisi", "Aleksandr Düma və Natəvan", "Ailə", "Ştillər", "Uşaqlar və göyərçinlər", "Yaşlı insanlar", "Nərd oyunu", "Axşam" və başqalarını göstərmək olar. Süjetli kompozisiyalarda həm tarixi, həm əmək və həm də adi həyat səhnələrini özündə yaşadan mövzular heykəltaraş tərəfindən bədii görüntüyə gətirilmişdir. Bu əsərlərdə insan həyatının müxtəlif anları, yaşantıları ustalıqla canlandırılmışdır. Bu mənada Akif Əsgərovun əsərlərini heykəltaraşlıq sənətimizin impressionist (təəssürat) üslublu nümunələri adlandıra bilərik.

Ötən il mayın 2-də Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində Xalq rəssamı, heykəltaraş Akif Əsgərovun 85 illik yubileyinə həsr olunmuş "Ruhun sədası" adlı fərdi sərgisi təşkil olunmuşdu. Təntənəli açılış mərasiminə ictimaiyyət nümayəndələri və mədəniyyət xadimləri, heykəltaraşın sənət dostları qatılmışdılar. Sərgi Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyinin birgə təşkilatçılığı ilə təşkil olunmuşdu. Sərgidə 60-dək dəzgah heykəltaraşlığı nümunəsi, eləcə də qrafik rəsmlər yer almışdır.

Bundan başqa, ötən il Naxçıvan televiziyası tərəfindən heykəltaraşın həyat və yaradıcılığından bəhs edən "İmza: Akif Əsgərov" adlı sənədli televiziya filmi çəkilmişdir.

Xalq rəssamı Akif Əsgərovun heykəltaraşlıq və dəzgah əsərləri bütün ictimaiyyət və sənətsevərlər tərəfindən rəğbətlə qarşılanır.

Əsəd QULİYEV,
sənətşünas, Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üzvü

Azərbaycan.- 2026.- 8 yanvar (№ 3).- S.11.